

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Seminari d'ètica i filosofia política
Codi	100289
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2013-2014, segon quadrimestre
Horari	dimarts i dijous, d' 11:30 a 13:00
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Mercè Rius
Departament	Filosofia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7/106
Telèfon (*)	935813230
e-mail	Merce.Rius@uab.cat
Horari d'atenció	dimarts i dijous, de 10:00 a 11:00

2. Equip docent

Nom professor/a	Mercè Rius
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Es recomana d'haver llegit *El naixement de la tragèdia* (F. Nietzsche) abans de començar les classes.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Es tractarà de familiaritzar-se amb l'obra d'un dels pensadors més influents –i controvertits– al llarg del segle XX: Friedrich Nietzsche.

En aquest aspecte, la tasca de contextualització esdevé força complexa, ja que la naturalesa del seu pensament donà lloc a respostes diverses, i fins i tot molt singulars. Així, per exemple, alguns el van considerar la màxima expressió del “progressisme” intel·lectual, i altres, del totalitarisme polític. A més, la seva crítica ferotge al cristianisme tampoc no deixà ningú indiferent: ni els pensadors ateu ni els de confessionalitat religiosa.

Un altre objectiu serà que l'estudiant arribi a fer un pas decisiu: dels indubtables i fermes lligams de Nietzsche amb la tradició (només cal veure la interpretació que donà de la cultura grega) al seu intent de capgirar les idees i les categories fonamentals de la història de la filosofia.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

CE01	Reconocer e interpretar temas y problemas de la filosofía en sus diversas disciplinas.
CE01.02	Reconocer, con mirada experta, referentes filosóficos del pasado y del presente y evaluar su relevancia.
CE01.03	Leer comprensivamente textos filosóficos básicos.
CE03	Analizar y sintetizar los argumentos centrales de los textos fundamentales de la filosofía en sus diversas disciplinas.
CE03.01	Distinguir y esquematizar el contenido fundamental de un texto filosófico.
CE03.02	Discriminar los rasgos que definen el lugar de un autor en el contexto de una problemática y reorganizarlos en un esquema coherente.
CE05	Aplicar los conocimientos de la ética a los problemas morales de la sociedad, y valorar las implicaciones sobre la condición humana de los cambios en el mundo de la técnica contemporánea.
CE05.01	Analizar los conceptos éticos centrales en los dilemas morales del presente.
CE05.02	Justificar la validez de una posición ética determinada, en el contexto de los problemas del mundo actual.
CE05.03	Ponderar la importancia filosófica de los diversos factores presentes en los conflictos sociales de la actualidad.
CE05.04	Juzgar el impacto moral sobre el ser humano de los nuevos desarrollos técnicos.
CE05.05	Justificar la validez de las tesis defendidas por los diferentes participantes en las grandes controversias contemporáneas.
CE05.06	Construir argumentos éticos con rigor e identificar y defender argumentos éticos y distinguirlos de los incorrectos
CE05.07	Resumir los argumentos centrales de los grandes textos contemporáneos de ética y filosofía política.
CE08	Utilizar un pensamiento crítico e independiente a partir de los temas, los debates y los problemas que plantea la filosofía tanto histórico como conceptualmente.
CE08.01	Demostrar una posición propia ante un problema o controversia de relevancia filosófica, o en un trabajo de investigación filosófica.
CE08.02	Aplicar el rigor filosófico en un texto escrito siguiendo los estándares internacionales de calidad.

6.- Continguts de l'assignatura

Com que, si la dinàmica de la classe ho permet (en funció del nombre d'estudiants matriculats), es donarà força rellevància a la lectura de textos, la "matèria" de l'assignatura no es pot dividir en punts excessivament concrets, no pas almenys abans de posar en marxa les classes. Tanmateix, n'hi ha quatre aspectes que no es menystindran en cap cas:

- a) Les diverses interpretacions de l'obra nietzscheana al llarg del segle XX. Es farà un recorregut cronològic i temàtic guiant-se pels grans autors que se n'han ocupat amb més o menys intensitat i/o perseverança.
- b) Un esbós de la possible "evolució" del mateix pensament nietzscheà: des d'*El naixement de la tragèdia* fins a *Ecce homo*.
- c) Estructuració de la lectura dels diversos textos.
- d) Extracció de les diverses idees i categories tractades per l'autor: el lligam platònic entre veritat i bé, el teleologisme historicista, la formació de la consciència, la mort de Déu com a mort del subjecte, el protagonisme del cos, etc.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

La metodologia serà l'exigida pels objectius resumits a l'apartat anterior. Es posarà en pràctica durant les classes presencials.

La lectura de textos es podrà organitzar amb la col·laboració dels alumnes –com a exposicions guiades per la professora– si el nombre de matriculats i la dinàmica creada ho permeten.

Es farà ús del campus virtual quan la professora ho consideri convenient.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides	Classes magistrals	30	
	Orientació lectura textos	22	
Supervisades	Tutories	20	
Autònomes	Lectura bibliografia recomanada	45	
	Estudi i elaboració treballs si escau	33	

8.- Avaluació

Hi haurà **una prova escrita**, que comprendrà tota la matèria impartida a les classes fins al moment de la seva realització.

També hi haurà altres activitats d'avaluació (continuada) que s'aniran arbitrant d'acord amb les necessitats del grup.

No s'aprovarà l'assignatura amb una nota inferior a 5. Naturalment, qui no es presenti a les proves establertes, i molt particularment a l'escrita, o no obtingui en aquesta una nota superior a 2, **perdrà el dret a la reavaluació**.

Important: Si un alumne arriba tard a una prova no hi serà admès d'ençà del moment en què ja estiguin repartides les paperetes i/o donades les instruccions. Es farà una excepció si al·lega una causa justificada amb la documentació pertinent. També podrà incorporar-s'hi si es compromet a portar la dita justificació posteriorment; però el material que hagi lliurat sota aquestes condicions serà destruït en cas que no compleixi el seu compromís abans del dia anunciat per fer públiques les qualificacions.

La prova escrita durarà una hora i mitja, i qui en surti no hi podrà tornar a entrar (si no és per causa major).

En cas que es programi al llarg del curs alguna prova elaborada a casa, l'alumne l'haurà de lliurar en el dia i a l'hora estipulats, en el lloc que s'anunciarà oportunament. Només s'acceptarà fora de la data i hora previstes si l'alumne pot justificar la seva absència amb la documentació pertinent i dins dels períodes raonablement establerts.

Si l'alumne no es presenta a **una exposició** a la qual s'ha compromès, obtindrà un "suspens", llevat que

pugui aportar una justificació satisfactòria de la seva absència. També es penalitzarà el retard.

Igualment, quan un alumne es compromet a assistir a **una tutoria** i no ho faci, només si documenta satisfactòriament la seva absència tindrà una altra oportunitat. Si arriba a la cita amb retard, se li dedicarà només la resta del temps fixat per endavant.

L'examen de **reavaluació** es farà a la data anunciada per la direcció del Centre. (Vegeu més amunt les condicions establertes per poder exercir aquest dret.)

Les revisions, tant de la prova escrita com de qualsevol altra, es duran a terme en la data que s'anunciarà oportunament, o bé a l'aula o bé en penjar les notes corresponents al Campus Virtual.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Una prova escrita, que s'anunciarà oportunament a l'aula i al campus virtual. També hi podria haver exposicions a classe (vegeu més amunt), o algun altre tipus d'avaluació a determinar.		

9- Bibliografia i enllaços web

Obres de l'autor:

El nacimiento de la tragedia, Alianza, Madrid.

- La filosofía en la época trágica de los griegos*, Valdemar, Madrid.
- Los filósofos preplatónicos*, Trotta, Madrid.
- Sobre verdad y mentira en sentido extramoral*, Tecnos, Madrid.
- El libro del filósofo*, Taurus, Madrid.
- Sobre el porvenir de nuestras escuelas*, Tusquets, Barcelona.
- Consideraciones intempestivas I. David Strauss, el confesor y el escritor*, Alianza.
- Sobre la utilidad y los perjuicios de la historia para la vida (II)*, Edaf, Madrid; Biblioteca Nueva, Madrid.
- Schopenhauer como educador (III)*, Biblioteca Nueva.
- Escritos sobre Wagner*. Conté: la cuarta Intempestiva (*Richard Wagner en Bayreuth*), *El caso Wagner*, i *Nietzsche contra Wagner*, Biblioteca Nueva.
- Humano, demasiado humano (1a. part)*, Edaf, Madrid; Akal, Madrid: 2 vol., que contenen, doncs, *El viatger i la seva ombra*.
- El viajero y su sombra*, Edaf, Barcelona.
- Aurora*, Biblioteca Nueva.
- La gaia ciència*, Textos Filosòfics (Laia).
- Així parlà Zaratustra*, Edicions 62 i La Caixa, Barcelona.
- Més enllà del bé i del mal*, Textos Filosòfics (Edicions 62).
- La genealogia de la moral*, Textos Filosòfics (Laia).
- Crepúsculo de los ídolos*, Biblioteca Nueva.
- El Anticristo*, Alianza (ed. cat. a Llibres de l'Índex, Barcelona).
- Ecce Homo*, Alianza.
-
- La voluntad de poder*, Edaf.
- Fragmentos póstumos* (a diverses editorials).
- Correspondencia*, Trotta.
- Estudis:
- Lou Andreas-Salomé, *Friedrich Nietzsche en sus obras*, Minúscula, Barcelona.
- Georges Bataille, *Sobre Nietzsche. Voluntad de suerte*, Taurus.
- Massimo Cacciari, *Desde Nietzsche. Tiempo, arte y política*, Biblos, Buenos Aires.
- Albert Camus, "Nietzsche y el nihilismo", a *El hombre rebelde*, Alianza (*L'home revoltat*, traducció de Joan Fuster).
- Giorgio Colli, *Después de Nietzsche*, Anagrama, Barcelona.
- Arhur C. Danto, *Nietzsche as Philosopher*, Columbia University Press.
- Gilles Deleuze, *Nietzsche y la filosofía*, Anagrama.
- " , *Nietzsche*, Arena Libros, Madrid.
- " , *Spinoza, Kant, Nietzsche*, Labor, Barcelona.

- Jacques Derrida, *Espolones. Los estilos de Nietzsche*, Pre-Textos, València.
- Eugeni Fink, *La filosofía de Nietzsche*, Alianza.
- Michel Foucault, *Nietzsche, Freud, Marx*, Anagrama.
- “”, *Nietzsche, la genealogía, la historia*, Pre-Textos; en català, dins *L'ordre del discurs i altres escrits*, Textos Filosòfics (Laia).
- Jürgen Habermas, “La crítica nihilista del conocimiento en Nietzsche”, dins *Sobre Nietzsche y otros ensayos*, Tecnos.
- “”, “Entrada en la postmodernidad: Nietzsche como plataforma giratoria”, en *El discurso filosófico de la modernidad*, Taurus.
- Martin Heidegger, “La frase de Nietzsche: Dios ha muerto”, a *Caminos de bosque*, Alianza; *Sendas Perdidas*, Losada, Buenos Aires.
- “”, *Nietzsche*, Destino, Barcelona.
- Karl Jaspers, *Nietzsche*, Sudamericana, Buenos Aires.
- Walter Kaufmann, *Nietzsche, Philosopher, Psychologist, Antichrist*, Princeton University Press.
- Pierre Klossowski, *Nietzsche y el círculo vicioso*, Arena Libros, Madrid.
- Sarah Kofman, *Nietzsche et la métaphore*, Galilée, París.
- “”, *Nietzsche et la scène philosophique*, Galilée.
- “”, *Explosion I. De l'“Ecce Homo” de Nietzsche*, Galilée.
- “”, *Explosion II. Les enfants de Nietzsche*, Galilée.
- “”, *El desprecio de los judíos*, Arena Libros.
- Karl Löwith, *De Hegel a Nietzsche*, Sudamericana.
- “”, *Nietzsche: philosophie de l'éternel retour du même*, Calmann-Lévy, París.
- György Lukács, *El asalto a la razón*, Grijalbo, Barcelona.
- Thomas Mann, *Schopenhauer, Nietzsche, Freud*, Alianza.
- Miguel Morey, *Nietzsche: una biografía*, Archipiélago, Barcelona; Círculo de Lectores, Barcelona.
- Max Scheler, *El resentimiento en la moral*, Caparrós, Madrid.
- Georg Simmel, *Schopenhauer y Nietzsche*, Edic. Espuela de Plata.
- Peter Sloterdijk, *El pensador en escena: el materialismo de Nietzsche*, Pre-Textos.
- Hans Vaihinger, “La voluntad de ilusión en Nietzsche”, dins *Sobre verdad y mentira en sentido extramoral*, Tecnos, Madrid.
- Gianni Vattimo, *El sujeto y la máscara*, Península, Barcelona.
- “”, *Introducción a Nietzsche*, Península.
- “”, *Diálogos con Nietzsche*, Paidós, Barcelona.
- Stefan Zweig, *Nietzsche*, Stock, París.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE